

ده تاریخ برجسته در تاریخچه

۱۸۹۶

دو سال پس از ساخت دستگاه ادیسون و یک سال پس از اولین نمایش همگانی دستگاه سینما توگراف در پاریس، در سال ۱۸۹۶ دستگاههای ادیسون و لومیر در معرض دید عموم قرار گرفتند و نمایش تصاویر متحرک را امکان‌پذیر ساختند. از این تاریخ به بعد همه چیز - مانند سایر کشورهای جهان - به سرعت پیش رفت.

اولین تماشاخانه ژاپن در سال ۱۹۰۳ در توکیو افتتاح گردید و این درحالی است که از سال ۱۸۹۹ فیلم ژاپنی تهیه می‌شد. البته این فیلم‌ها ابتدا ضبط ساده‌ای از رقص‌ها یا فیلم‌برداری مستند و توصیفی از مناظر، اجرا و ضبط نمایش‌های کابوکی، یا عرضه آخرین اخبار (اغلب مربوط به شورش بکسورهای چینی) بودند - سپس این فیلم‌ها پیچیده‌تر شده و به تدریج به افکار و خیالات تازه‌تری شکل و حقیقت بخشیدند - تولید از لحاظ کمی رشد قابل ملاحظه‌ای یافت و از نظر جغرافیایی به ۲ دسته تقسیم گردید: اول فیلم‌های توکیو، متخصص در فیلم‌های مدرن و دوم فیلم‌ها کیوتو، فیلم‌های تاریخی و...

از سال ۱۹۱۰ در این دو شهر که هرکدام به نوبه خود در زمره شهرهای تاریخی به شمار می‌رفتند، استودیوهایی تأسیس شد که این در حقیقت ۱۳ سال پس از افتتاح استودیوهای مه‌لیس در مونتروی بودند. در بین فیلم‌های تاریخی به زودی سریال‌هایی براساس فرهنگ‌های غالباً واقعی شکل گرفتند. و اینان غالباً خیلی سریع شکل اسطوره‌ای می‌یافتند - در سال ۱۹۰۷ فیلم ۴۷ رون فیلمی براساس شاهکاری افسانه‌ای مربوط به سال ۱۷۴۷ بود و نسخه‌اش هم اکنون مفقود است - به سرفصل یک روش مستمر یادآوری کننده مبدل شده است. (موضوع این فیلم بیش از ۱۰۰ مرتبه تکرار شده است). این امر نشانگر اهمیتی است که پدیده فرهنگی تکرار تقریباً وردگونه در سینمای ژاپن پیدا کرده است.

۱۹۲۱

برای اولین بار زنان ایفاگر نقش زن خصوصاً در فیلم ارواح در جاده بر پرده سینما ظاهر شدند.

سینمای ژاپن

همراه با سینمای ژاپن در دوازدهمین جشنواره فیلم فجر

هر هنر و صنعتی را تولدی است

هربرت نیوگره

ترجمه: مرجان فتوحی

Abirah / Kurozawa

۱۹۳۱

با وجود اینکه کنجی میزوگوشی در سال ۱۹۳۰ با فیلم سرزمین زادگاه، اولین فیلم ناطق یا به گفته‌ای موزیکال را ساخت اما اولین فیلم ناطق واقعی یعنی دوستم و همسرم یک سال بعد به کارگردانی هتو سوکه گوشو تهیه می‌شود. هرچند ظهور سینمای ناطق ژاپن به سرعت به دنبال پیشرفت سینمای ناطق آمریکا که خواننده‌ی جاز آن پرده تمام سینماهای دنیا را به خود اختصاص داده بود، حرکت می‌کرد، معذک تمام تولیدات سینمایی با همان سرعت ناطق نشدند - یاسو جیرو اوزو، کارگردان مشهور در فیلم تنها پسر در سال ۱۹۳۶ از فیلم ناطق استفاده می‌کند - این فیلم نه تنها علاقه کارگردان را در استفاده از پیشرفتهای فنی نشان می‌دهد بلکه به منزله پیوند موضوعی و هنری، اثری است که در کشور خود مقبول بوده اما در کشورهای بیگانه کماکان ناشناخته است.

بنشی پس از آن نیز موجودیت خود را حفظ نمود. سینمای ژاپن کم کم به دوران شکوفایی خود نزدیک می‌شد و همراه با هنرپیشگان به نام خود قدم به عصر طلایی می‌گذاشت - نیوگ خاروق العاده کنجی میزوگوشی در فیلمهایش کاملاً تجلی می‌کند البته هنوز فیلمهای دهه ۳۰ کاملاً شکوفا نگردیده است. لازم به ذکر است که نیوگ او خیلی دیر یعنی سالها بعد از مرگش کشف شده است.

۱۹۴۵

سال خانمه جنگ دوم جهانی است. ژاپن شکست خورده و امپراطورش ارزش خدایی خود را از دست داده است. اشغال آمریکا، ژاپن را محکوم به سانسوری می‌کند که فیلمهای سامورایی ممنوع گردد - این فیلمها اغلب گویای ملیتاریسمی بوده که در وضعیت فعلی سیاسی نظامی‌ای که آمریکا در نظر داشت در ژاپن پیاده کند، آب و رنگ خود را از دست می‌داد.

اغلب سالنهای سینما بسته شدند، نیروی اشغالگر سعی داشت تا با تغییرات کلی ساختار صنعتی، تولید را عسومیت دهد - واردات فیلمهای آمریکایی که مدت کوتاهی متوقف شده بود از سر گرفته می‌شود.

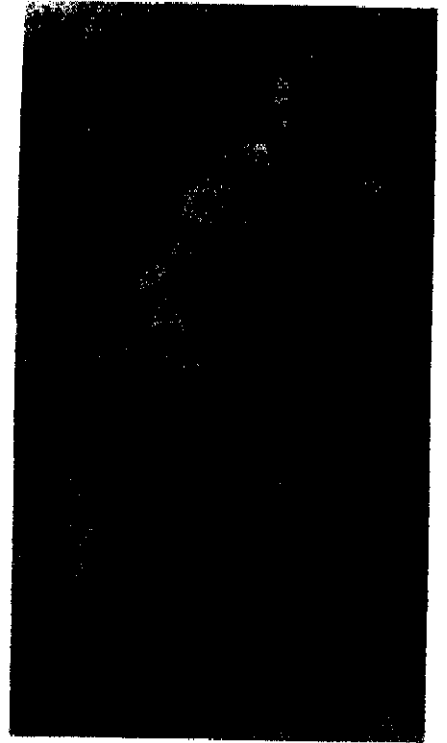
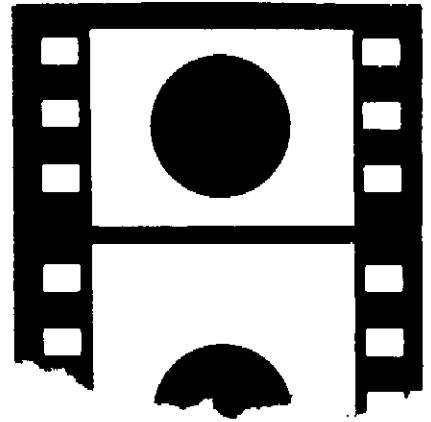
در سال ۱۹۴۶ اعتصاب عمومی‌ای در اعتراض به انحراف صنعت سینما توگرافی به وقوع پیوست که موجب پیدایش سینمای مستقل ژاپن گردید. هسته مرکزی این اعتصاب را کارگردانان چپ‌گرایی تشکیل می‌دادند که بعضی در مرکز و بعضی دیگر در خارج از حزب کمونیست فعالیت داشتند؛ مانند تاداشی امایی،

بدین ترتیب سینما از قید سنت قدیمی اوناگاناکا که تأثیر به‌سزایی بر آن نهاده بود، رهایی یافت. (این روش هیچگونه ناراحتی در بیننده ایجاد نمی‌کرد) با اینکه این امر به منزله فروریختن سدی است که مانع از ترسیم تصویری واقعی از زندگی می‌شد معذک سینمای صامت خود را از قید سنت روایتی رهایی بخشید. بنشی یا مفسران تا زمان سینمای ناطق و حتی پس از آن نیز قدرت خویش را حفظ کردند و به این صورت موجب به تأخیر افتادن استفاده از سینمای ناطق و ترویج آن شدند - در اصل می‌توان گفت که مرسوم شدن حضور یک مفسر در این کشور به خاطر تأثیر قابل ملاحظه‌ای است که این امر بر بهره‌برداری سینمایی دارد. بنشی اغلب روایت روایی است شخصیت یافته در داخل چهارچوب فیلم گاهی برای این امر نمایش را کند می‌کنند تا راوی زمان بیشتری برای کار خود در اختیار داشته باشد. بنشی در اغلب اوقات قهرمان داستان بوده و مرسوم است که تماشاچیان برای شنیدن تفسیرهای فلان و بهمان فیلم جایجا می‌شوند.

۱۹۳۳

زلزله این سال که به کشور ژاپن خسارات قابل ملاحظه‌ای وارد آورد، استودیوها و سالنهای سینما را نیز ویران کرد. توقف اجباری تولیدی که سلسله مراتب سنتی ساخت آن ناگهان از بین رفته بود، باعث متلاشی شدن ساختار تولید و پراکندگی جغرافیایی گردید. این عوامل، جنبشی در سینما ایجاد کردند. بازسازی تصاویر کما بیش اسطوره‌ای در چنین شرایط نامساعدی دیگر نمی‌توانست تحقق یابد. پس یک نوع تصویرپردازی واقع‌گرایانه پا به عرصه وجود نهاد؛ شومان جکی روشی است برای بازتاب زندگی روزمره طبقات متوسط و محروم. یاسو جیرو اوزو که شیفته سینمای آمریکا بود نتوانست بدون اینکه هجوگویی خاص اولین کارهایش را از دست بدهد به کمک این روش به اوج شکوفایی خود برسد. میکیو، ناروسه، هینوسوکه کوشو در سالهای ۲۰ به اوج شهرت رسیدند.

هم چنین با فروپاشی چهارچوبهای ساختاری، راه برای جسارت‌های نامعقول در سینمای تجربی باز می‌شود. تانوسوکه کیروگان، هنرپیشه سابق اوناگاناکا در سال ۱۹۲۶ با همکاری یاسوماری کاواباتای نویسنده، فیلمی تهیه کرد که بعدها به صورت مظهر مکتب سانسالیونیسیم جدید درآمد. این فیلم که یک صفحه دیوانه نام داشت سه سال بعد به خاطر بازگشت صحیحش به تأثیرات فرهنگی مورد توجه قرار گرفت.

فومیو، کامی و ساتو و یاماموتو. این کارگردانان، با وجود اینکه در دوران جنگ کره به علت مبارزه بی‌امان با کمونیسم تضعیف شده بودند معذلتک نتوانستند با حضور خود زمینه را برای تولید سینمای مستقل سال‌های ۶۰ آماده سازند. اشغال آمریکا ناخواسته دو جریان مخالف را موجب گردید که بر کارگردانان نسل پس از جنگ اثر عمیقی بر جای گذاشت: جریان ضد اتمی و ضد آمریکایی.

بچه‌های هیروشیما اثر کینوتو شیندو، صیادان خرچنگ اثر سویا مامورا تا فیلمی به نام صورت دیگری اثر هیروشی تاشی کوهارا. به خاطر انزجارهای ضد اتمی‌شان و فیلم خوکها و ناوها اثر شوئی ایامورا تا فیلم او پس از جنگ سرد اثر ناگیسا اوشیما برای جریان ضد آمریکایی آنها ۱۹۴۶، سال پس از جنگ، سال اولین بوسه بر پرده سینما، بوسه‌ای به علامت آزادی آداب و سنتهای که سینما بعدها شاهد عادل آن خواهد بود.

۱۹۵۱

راشومون اثر آکیرا کوروساوا در ونیز برنده شیر طلایی شد - این امر اسباب شگفتی ژاپنی‌ها گردید و به منزله اولین برخورد عمیق اروپائیان با یک سینما توگراف و یک کارگردان بود.

جایزه شیر طلایی در حقیقت درها را برای معاملات برون مرزی ژاپن بازمی‌کند و تمام توجهات را به طرف یکی از خارق‌العاده‌ترین کارگردانان تاریخ سینما معطوف می‌دارد - کوروساوا که در طول جنگ منتقدی بیش نبود، هم اکنون همراه کنجی میزوگوشی در زمره بزرگترین و معتبرترین کارگردانان ژاپن محسوب می‌شود. سه سال بعد، فیلم هفت سامورایی مقدمات تولید یک رونوشت آمریکایی و وسترن شده‌ای را فراهم می‌آورد مانند یوجیمو که توسط استاد فن وسترن اسپاگنی نوپا، سرچیلگونه مورد تقلید قرار می‌گیرد.

در حالی که آکیرا کوروساوا در اوج کمال و در آغاز تهیه یک سری فیلم‌های ارزشمند قرار دارد، در مقابل، کنجی میزوگوشی آخرین شاهکارهایش را بر پرده سینما می‌آورد. زندگی اوهارا، زن روسپی، داستانهای ماه رنگ پریده بعد از باران، امپراطرین یان کیوفی و هم چنین در مورد یاسو جیروا و او با سفر به توکیو و...

۱۹۵۶

کنجی میزوگوشی می‌میرد و با مرگ خود به یک دسته شاهکارهای خارق‌العاده پایان می‌دهد.

شاهکارهایی که به خاطر سخت‌گیری بی‌ترزش و شفافیت نادری که در به‌رویی صحنه آوردن آنها به خرج می‌داد، متمایز شناخته می‌شدند - شفافیت به این معنا که موجب از بین رفتن تمام پالردگی‌هایی می‌شود که مانع بروز هیجانانگیز عمیق درونی می‌گردند - این سینما از روش سینما سکوپ یا آناموفیک استفاده می‌کرد که بعدها این روش بیش از سایر کشورهای جهان مورد توجه سینماگران ژاپنی قرار گرفت.

یک دسته از جوانان خشمگین، بر اساس اثر ایشی هارا، چندین فیلم تهیه کردند - پس از فیلم فصل آفتاب، نسل آفتاب یا کون ایشی کاوا، کونا کاشیرا، یاسورا مازومورا، کوریوشی کوراهازا باعث لرزش پایه‌های صنعت سنگین سینمای ژاپن شدند. وجود آنها بیشتر به منزله پرچمی برای معرفی دنباله روهایشان، تا ارزش‌گذاری ضمنی جنبشی که بیش از اندازه خود را نمایش بخشی کوچکی از تاریخ فرهنگی محدود کرده بود.

۱۹۶۱

فیلم شب و مه ژاپن ارزش و اعتبار خود را به خاطر کمپانی سرمایه‌گذار از دست می‌دهد. این امر نشانگر جدایی ناگهانی و مطلق بین هنر و پول، تمرکز سرمایه و استقلال معیارگذاری و استقلال طلبی فکری است. کارگردانان معروفی چون ناگیسا اوشیما که در بطن کمپانی‌های بزرگ سینمایی شکل گرفت استعدادهای خود را بروز می‌دهند. در دوران فعالیت‌های سینمای پس از این دوره‌اش به اوج موفقیت می‌رسد اما ستایش جهانی هرگز طبیعت معترض او را که جرات می‌کند از ورای ازدواجی نزدیک بین عقل و احساس از شهوت و سیاست صحبت به میان می‌آورد، ضایع نکرد.

در همین سال شوئی ایامورا، کار خود را با خوکها و ناوها آغاز می‌کند که دارای نوعی استهزای ویرانگر است. در حالی که یاسو جیروا اوژو فیلم طعم ماهی را تهیه می‌کند، آکیرا کوروساوا به اوج کمال خود می‌رسد. و به این ترتیب صفحه‌ای از صفحات سینمای ژاپن ورق می‌خورد. کارگردانان کلاسیکی که کار را با سینمای صامت آغاز کرده‌اند تا این زمان یا از دنیا رفته‌اند یا اینکه پایان تلخ و بی‌شخصیتی حرفه‌ای را تجربه می‌کنند. دوران شکوفایی صنعت سینمای ژاپن به پایان رسیده است.

با اینکه سال ۱۹۶۱ نقطه اوج قابلیت تولید به حساب می‌آید (۵۳۵ فیلم و ۵۰۰۰ سالن فعال) معذلتک سقوط آغاز می‌شود و لحظه به لحظه تشدید می‌گردد. ۵۳۵ فیلم تا همین جابینی ۲۲

فیلم کمتر از سال قبل ۶ کارگردان موفق شیتوهو، توهو، شوشیکو، تویی دایی، نیکاسو روزهای سختی را سپری می‌کنند زندگی سیاسی ژاپن دستخوش لرزش‌های ناگهانی و دشواری می‌شود که سینما نظاره‌گر آن است. شین سوکه اوکاوا، نوریکی، توتسی موتو و...

۱۹۷۲

نیکاسو یکی از ۶ کمپانی دوران طلایی سقوط می‌کند ولی قبل از اینکه کاملاً در نیستی فرو رود به تولید فیلم‌های شهوانی و داستان‌های پورتو که در آنها بیشتر خشونت وجود دارد تا لذت جسمانی، می‌پردازد - و به خاطر جاذبه تجاری این محصول ارزان قیمت این کمپانی از این وضعیت اسفناک جان سالم به در می‌برد - سریال‌های مربوط به کانگسترها، یا کوزا یا شخصیت‌های فیلم ماسورکور، زاتومچی یا تورا، یا پیر لوس که در سال‌های ۶۰ با موفقیت روبرو شده بود ناتوان شده و دیگر قادر به نجات همه چیز نیستند تلویزیون ژاپن را در برمی‌گیرد - تولید به ۱۶۹ فیلم در سال ۱۹۷۶ در ۱۲۴۱ سالن کاهش یافته است - حتی اگر کارگردانان مستقل موفق به تهیه فیلم می‌شدند بازهم در معرض خطر قرار داشتند.

آرت تیاو گیگلد که فیلم‌های آنها را توزیع می‌کرد نیز در سال ۱۹۷۵ دست از فعالیت کشید - کارگردان‌هایی مانند شوچی تریاما، شخصیتی‌هایی زبده و حرفه‌ای فیلم‌هایی تهیه می‌کنند اما به صورت محصولاتی متفرق و منفرد...

۱۹۸۲

بعد از موفقیت جهانی فیلم کاکه موشا، آکیرا کوروساوا، که هم اکنون ۷۲ سال دارد، سی و یک سال پس از فیلم راشومون، موفق شد جایزه شیر طلایی شیرهای طلایی ونیز را از هیئت ژوری مشکل از شخصیت‌های فرهنگی جهان دریافت می‌نماید. فیلم شوئی ایامورا به نام انتقام مال من است، پس از دریافت جایزه اول فستیوال جراید استراسبورگ در پاریس به نمایش گذاشته می‌شود و ناگیسا اوشیما در نیویورک فیلم جدیدی را تهیه می‌کند.

متأسفانه وضعیت به آن خوبی‌ای که به نظر می‌رسید، پیش نمی‌رود - ناگیسا اوشیما با وجود ۲ موفقیت جهانی برای فیلم‌های امپراطوری احساس‌ها و امپراطوری هوس، مدت ۵ سال فیلمی تهیه نکرده است، شوئی ایامورا هم عاقبت به کمک جراید و مردم به شهرت

می‌رسد، البته ۱۴ سال پس از فیلم خواش عمیق خدایان که یکی از مهم‌ترین فیلمهای سینمای ژاپن محسوب می‌شود.
اگر ایماورا توانست شخصاً ۲ فیلم را پی در پی تهیه کند فقط به خاطر رشوه‌های کلانی بود که به تلویزیون پرداخت کرده بود.

یاسو جیرو اوزو در فرانسه با ۲۵ سال تأخیر شناخته شد - سوسومو هانی تقریباً دیگر فیلمی تهیه نمی‌کند - ماساکی کوبایاشی برای تلویزیون فیلم می‌سازد. یوشی‌سی‌گه یوشی‌دا دیگر پس از فیلم کودتا در سال ۱۹۷۳ فیلم تخیلی تهیه نکرد. نسل سال‌های ۶۰ دیگر در ژاپن جایی برای عرضه محصولات خود ندارد. مشکلات اقتصادی صنعت سینماتوگرافی به شرکت‌های بزرگ امکان تهیه چیزی جز سریال‌ها را نمی‌دهد. گروههای مستقل در میان این همه مشکلات متنوع به سختی می‌توانند منفرد بودن و وجود خود را حفظ نمایند. تمام نسل کلاسیک‌ها که هنوز هم می‌توانند برای ما شاهکار خلق کنند به خط پایان حرفه خود رسیده‌اند. سالهای دهه ۸۰ بر روی موفقیت‌ها و امیدهای بهتر باز نمی‌شوند. □

گل سرخ‌ها و خاک را بر تابوت ریختیم. چند ثانیه بعد تابوت در زیر خاک از نظر محو شد.
سه ساعت بعد، در سایه‌ی درختی نشسته بودیم و صحنه‌های فودی محبوبان را به خاطر می‌آوردیم. جان استفورد پسر آنالی و یکی از ملوانان استرالیایی جوان را دیدیم، که بر سر گور پدر خوانده‌اش انجیل می‌خواند و در همان حال قسمت‌هایی از نوار صدای Haw green wan my valley از ضبط صوتی دستی در کنار او، پخش می‌شد. کلمات بست مورگان به گوشمان خورد. همین الان آمد پیش من - آیورهم با او بود. برایم از شکوهی که دیده بود صحبت کرد. و کلمات پایانی فیلم که: مردانی مثل پدر من نمی‌توانند بمیرند. آنها هنوز با ما هستند، همواره مورد احترام و عشق. چه قدر آن موقع درام سرسبز بود! رفتن استفورد را تماشا کردیم و سپس خودمان گورستان را ترک کردیم. فوراً، تنها ماند. □

جنسی در شخصیت پردازی داشت، اما معتقد بود که عشق نمی‌تواند کاملاً بر پایه ارضای خود استوار باشد. گرچه شیسترز کمتر درباره موضوعات دیگری می‌نوشت. در کارنامه آثارش نمایشنامه‌هایی با موضوعات متفاوت نیز دارد؛ مانند پروفیسور برنهاردی (۱۹۱۲) که نمایش «ضد سامی» است. □

با نور به نظر می‌رسند، اما فضای بی‌روح صحنه را جان می‌بخشند. آفرینش فضای ترازیک برای هنرمندان کار پرهیجانی است. شایستگی آن را از طریق درک خود از خلاء می‌سازد، مرزی که در ماورای آن خلأ نهفته است، چنان نیست که تماشاگران خود را در میان دیوارهای صخره‌ای محصور ببینند، بلکه تاروپود آنها به طرز نامحسوسی تغییر می‌کند (گویی فی‌الواقع سطح صخره‌ها است که دیگرگون می‌شود) و فضای صحنه را نیز دگرگون می‌سازد.

در اینجا شایستگی از نور همچون اسکنه پیکر تراشان بهره می‌گیرد. او به کمک نور، فضا را تقسیم می‌کند، حاشیه‌ها را مشخص می‌سازد، آن را شکل می‌دهد و بدین سان آنرا نامحدود جلوه می‌دهد. روش مورد علاقه او آن است که باریکه‌های نور را از بالا بتاباند تا تروم و جرد یک پرده نورانی در ذهن تماشاگر ایجاد شود، گویی ستون‌هایی از نور را می‌بیند. نور در مقابل یک زمینه مه گرفته و مبهم، به طور عمودی می‌تابد. اما بازیگران، هنگامی که به تنهایی بازی می‌کنند، در معرض تابش‌های متقاطع و نامتوازن قرار می‌گیرند، انگار توسط نور به صلیب کشیده شده باشند. در اوج تراژدی، شایستگی گویی چهره‌ها را پنهان می‌سازد و فقط سایه آنها را باقی می‌گذارد. وانگهی، زنجیره‌ای از عکس‌ها نیز وجود دارد. چهره شاهدان عینی از دیوارها و از صحنه برکنده و راهی تالار نمایش می‌شود. بزرگترین بخش کار عبارت است از بیان و تأیید ایده و سولد ویشوسکی این موضوع همان قدر که به هنرمند مربوط می‌شود به کارگردان نیز مربوط است. در صحنه تناقض‌گونه واپسین، انوار خیره‌کننده گویی به تماشاگر می‌گوید که این فقط یک نمایش تئاتر بود و بس، آن چه همچون یک جهان ملموس و واقعی به نظر می‌آمد،

دوباره مبدل به یک اسباب نمایشی می‌شود. و این بر تجربه ترازیک صحنه می‌گذارد چهره بازیگران در میان نور خیره‌کننده، به نظر رنگ پریده می‌آید.

ایده این طراحی صحنه در کوههای سیرامائترا در کوه به ذهنم خطور کرد: صخره‌های سفید و زمین سرخ گردنه‌ها و کوهها را در اوقات مختلف روز نظاره کردم. شکل آنها با تغییر نور به طرز مشخصی دگرگون می‌شد. تراژدی نیز بر پایه تضاد ساده نور و سایه قرار دارد. همین تضاد ساده است که زبان تراژدی را می‌سازد.

● تئاتر من

شایستگی در صحنه‌های مختلف و با نمایشنامه‌ها و کارگردانهای مختلف کار می‌کند تئاتر من (چنانچه بتوان این عبارت را به کار برد) بسیار متنوع است. دوست دارم برای تراژدیهای باستان، درام و موج نو، درام‌های خانوادگی و اجراهایی که در فضای باز انجام می‌شوند، کار کنم، اگر با یک ایده تئاتری جالب و نوظهور برخورد کنم، حتماً کار با آن را تجربه خواهم کرد.

از کارهای او با عنوان ساختار گرایسی طعنه‌آمیز یا مفهوم گرایسی هیجانی یاد می‌کنند. ولی بهتر آن است که بگوییم، کار او گلچینی هماهنگ است. خود وی می‌گوید که یک طرح صحنه می‌تواند از هر آنچه در جهان دیداری پیرامونش موجود است، بهره‌گیرد. و جهان اطراف، مجموعه‌ای است پیچیده و ما در میان شیشه، بتون و آلومینیوم زندگی می‌کنیم. چشمانمان به این چیزها خو گرفته است. دنیای اطراف ما، شکل ادراک‌مان را تغییر داده است، و هنگام طراحی صحنه باید این حقیقت را مد نظر داشت.

کار شایستگی، به معنای دقیق کلمه، مدرن است. او جنبه زیبا شناختی محیط روزمره خود را درک می‌کند. شایستگی در مورد استعاره‌ها و نمادها جانب احتیاط را می‌گیرد. تصویر از پیش تعیین شده‌ای را برای نمایش پیشنهاد نمی‌کند. بلکه صحنه‌ای را برپا می‌سازد که فکر و احساس در آن به نمایش در آید.

اما نمی‌توان کار شایستگی را با تعاریف خاصی محدود کرد. همانگونه که خودش می‌گوید: یک تئاتر واقعی باید صحنه‌ای پرابهام و رازگونه داشته باشد، و آفرینش این جنبه، بیش از هر کس، بر عهده طراح صحنه است. □